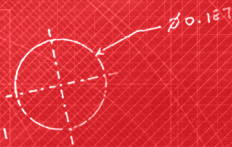
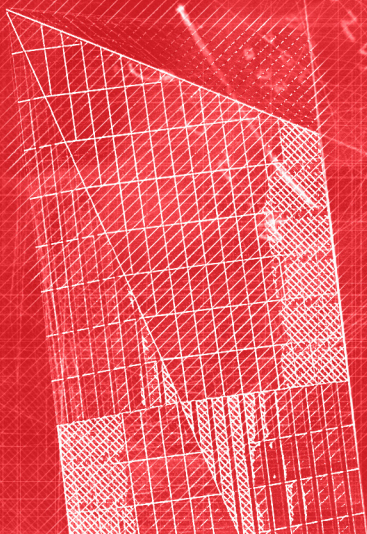

TIMBRO VAL- MANIFEST

PARTIET DU VILL HA MEN INTE KAN FÅ

Scale 5:1

INNEHÅLL

Inledning	2
Skatter	6
Bidrag och socialförsäkringar	12
Personlig frihet	16
Klimat och miljö.	22
Energi.	28
Arbetsmarknad	34
Sjukvård	38
Lag och ordning	44
Skola	50
Bostäder	56
Näringspolitik.	62
Transporter.	66
Vi behöver dig	70

INLEDNING

Valmanifest från en tankesmedja?

NEJ, EN TANKESMEDJA ÄR INGET PARTI. Vårt uppdrag är att utveckla idéer och ta fram reformer som kan bli verklighet på längre sikt. Ett partis uppdrag är att genomföra sin politik på betydligt kortare sikt, vilket betyder att man måste vinna val. Och om man väl lyckas vinna ett val, vill man dessutom gärna bli omvald. Hur ideologisk en politiker än må vara så riskerar ett parti av det här skälet alltid att gå vilse i sitt sökande efter att få, och behålla, makt.

För ett parti är tillfälliga opinionsmätningar viktiga. En tankesmedjas fördel är att vi inte behöver ta sådana hänsyn utan kan blicka

betydligt längre framåt. En liknelse skulle kunna vara skillnaden mellan väder och klimat: vi är inte lika intresserade av den idémässiga ”väderleksrapporten”, utan hur idéklimatet utvecklas.

Det betyder inte att vi är ointresserade av reformer som vi tror kan ha relevans här och nu. Tvärtom så finns det många reformer som vi genom åren har lyft som behöver genomföras för att få ett bättre Sverige. Ett Sverige med mindre utanförskap, lägre arbetslöshet, mer personlig frihet och ett starkare näringslivsklimat.

Det behövs en offensiv, marknadsliberal agenda. Tyvärr handlar den politiska debatten inför valet 2022 mycket om hur politiker ska ”satsa” pengar på olika saker, medan nästan ingenting handlar om hur välståndet skapas eller att människor själva hade kunnat göra samma investeringar.

Därför släpper vi ett eget valmanifest, trots att vi inte är ett parti. Det består av 68 reformer som skulle kunna genomföras på en mandatperiod. Förhoppningsvis är det här partiet som du önskar hade funnits, men inte hittar bland valsedlarna. Vi vill visa att du som medborgare kan förvänta dig mer av de partier som aspirerar på makten, och att du som politiker kan sikta högre.

Benjamin Dousa

Vd, Timbro

SKATTER

Sänkt skatt för höjd tillväxt.

SVERIGE HAR VÄRLDENS fjärde högsta skatter. Beskattningen är det största ingrepp som staten gör i ekonomin – dels genom att skatterna kanaliserar resurser till den offentliga sektorn, dels genom att skatternas utformning påverkar ett stort antal beslut hos hushåll och företag.

Det finns stora problem i det svenska skattesystemet. Höga marginalskatter på arbete minskar avkastningen på utbildning och ansträngning. För många är inkomstskillnaden mellan att arbeta och att inte göra det liten, vilken minskar sysselsättningen. Företagsbeskattningen gör att entreprenörskap och investeringar lönar sig sämre. Olikformigheter i beskattningen gör att resurser allokeras dit skatten är som lägst, inte dit där de gör störst nytta. Skatterna är också i stora delar krångliga och svårförståeliga.

Skattesystemet bör reformeras för att fler ska vilja arbeta, för att det ska bli mer lönsamt att investera och driva företag, för att sporra sparande och för att göra skatterna enklare och mer likformiga.

I AVSKAFFA DEN STATLIGA INKOMSTSKATTEN

Sverige har bland världens högsta marginalskatter. De betalas dessutom på internationellt sett låga inkomster. En majoritet av svenskarna betalar någon gång under livet statlig inkomstskatt. Avskaffad statlig inkomstskatt skulle mest troligt betala för sig själv eftersom höginkomsttagare skulle spöras att öka sina inkomster.

2 INFÖR ETT JOBBGRUNDAVDRAG PÅ 10 000 KRONOR PER MÅNAD

Dagens jobbskatteavdrag är krångligt och är större i högskattekommuner, vilket gör att den fungerar som en subvention av kommunalskattehöjningar. Det bör ersättas av ett enhetligt jobbgrundavdrag, så att alla slipper betala skatt på de första 10 000 kronorna av sin månadslön.

3 GÖR MOMSEN ENHETLIG OCH BRED

De olika skattesatserna för moms skapar orättvisor, gränsdragningsproblem och snedvridningar. En enhetlig moms skulle minska företagens regelbörda och skapa neutralitet mellan olika varor och tjänster. Skattebasen för moms bör också breddas så att fler företag kommer in i momssystemet och får dra av momsen på inköp.

HALVERA BOLAGSSKATTEN

En halverad bolagsskatt till 10,3 procent skulle öka investeringarna, och därmed BNP och löner. Det skulle också öka belöningen för entreprenörskap och lindra dubbelbeskattningen av företagsvinster, något som särskilt skulle gynna snabbväxande företag som har svårt att få lån och därför är beroende av riskvilligt kapital.

SÄNK KAPITALINKOMSTSKATTEN TILL 15 PROCENT

Skatten på kapitalinkomster bör sänkas till en enhetlig nivå på 15 procent. I dag är den upp till 30 procent. Sänkningen skulle göra det mer lönsamt att spara och minska inlåsnings effekterna på finans- och bostadsmarknaderna. Ränteavdraget skulle också sänkas till 15 procent, vilket skulle minska incitamenten för skuldsättning.

AVSKAFFA STÄMPELSKATTEN

Stämpelskatten är en transaktionsskatt som man betalar när man köper eller belånar fastigheter. Den leder till lägre rörlighet på bostadsmarknaden, i synnerhet med dagens höga bostadspriser.

Kommunalskatterna har slagit rekord nästan varje år det senaste decenniet. Det leder till att det blir mindre lönsamt att arbeta. För att bromsa den utvecklingen bör en kommun som höjer skatten få sänkt statsbidrag motsvarande halva intäktsökningen. En sådan kommunalskattebroms var i kraft 1997–1999.

BIDRAG OCH SOCIALFÖRSÄKRINGAR

Stärk självförsörjningen.

BIDRAG OCH SOCIALFÖRSÄKRINGAR ska fungera som skyddsnät för personer som av olika anledningar inte kan försörja sig själva. Dock uppstår problem när bidrag och socialförsäkringar är utformade på ett sådant sätt att de håller individer tillbaka från att stå på egna ben även när de har förmåga att arbeta.

Ekonomiskt bistånd eller försörjningsstöd är det kanske tydligaste exemplet på denna problematik. Det är det yttersta skyddsnätet för personer som saknar egen försörjning, och är egentligen tänkt att vara en kortvarig lösning. Över hälften av dem som får försörjningsstöd är i dag arbetsföra, samtidigt som trösklarna att gå från bidrag till arbete är onödigt höga eftersom varje krona i egen inkomst i regel räknas av från stödet.

Även socialförsäkringarna är i många avseenden omoderna, otrygga och orättvisa. Reglerna för att få ersättning är krångliga och svårförutsebara, och är dåligt anpassade till en arbetsmarknad där allt fler har tillfälliga anställningar eller är egenföretagare. Socialförsäkringarna behöver uppdateras, både för att ge ett skydd vid plötsliga inkomstbortfall och för att anpassas efter ökade krav på flexibilitet och omskolning mitt i livet.

8 INFÖR KRAV PÅ HELTIDSAKTIVERING

Erfarenheter från olika delar av Sverige visar att krav på heltidsaktivering för försörjningsstöds-mottagare ökar chanserna att bli självförsörjande. Därför borde kommuner villkora bidrag med deltagande i överenskomna åtgärder, och kommuner borde även tillåtas komplettera kompetenshöjande insatser med samhällsnyttiga uppgifter i kommunen eller civilsamhället.

9 INFÖR ETT MÅL FÖR SJUKFRÅNVARON

Historiskt har den faktiska ohälsan haft en svag koppling till sjukskrivningstalen. För att förhindra att utgifterna för sjukförsäkringen återigen rycker iväg och blir en tickande bomb i statsbudgeten behövs ett tydligt mål för sjukfrånvaron. Det målet kan med fördel sättas av riksdagen och administreras av Försäkringskassan.

ÖKA GRADEN AV KVALIFICERING I SOCIALFÖRSÄKRINGARNA

10

Genom att låta ersättningarna från socialförsäkringar spegla hur mycket man har tjänat över tid, i stället för den senaste lönen, blir det betydligt mer lönsamt att börja arbeta och att göra det varaktigt. Med längre kvalificeringsperioder skulle inte minst incitamenten för nyanlända att etablera sig på arbetsmarknaden stärkas. Ett detaljerat förslag på hur en sådan modell kan utformas – som omfattar arbetslöshetsersättning, sjukpenning, sjuk- och aktivitetsersättning och föräldrapenning – finns redovisat i Timbro-rapporten *En rättvis och enkel inkomstförsäkring*.

PERSONLIG FRIHET

*Stärk autonomin och
bekämpa förmyndariet.*

ALLT FÖR LÄNGE HAR förmyndarismhällets regleringar givits fri lejd i Sverige. Det är hög tid för ett skifte i svensk politik.

Rätten att bestämma och förfoga över sin egen kropp behöver stärkas. I dag är denna princip kraftigt kringskuren av regleringar som grundas på förlegade föreställningar om kroppen – inte minst om kvinnors och homosexuella kroppar.

Kvinnors reproduktiva självbestämmanderätt är i dag begränsad i många avseenden. Dagens restriktiva reglering av surrogatmödraskap, det vill säga att en kvinna är gravid med någon annans barn, bygger på förlegade föreställningar om kvinnans oförmåga att fatta rationella beslut. Normen om vaginal förlossning i den svenska vården underkänner kvinnors kroppsliga bestämmanderätt på ett fundamentalt plan. Därtill riskerar allt längre väntetider för abort att resultera i en inskränkning av aborträtten.

Även homosexuella kroppsliga självbestämmanderätt är i dag föremål för oacceptabla inskränkningar. Ett tydligt exempel är Socialstyrelsens regler för blodgivning – som i dag förbjuder män som har sex med män att lämna blod,

om de inte har levt helt avhållsamt i minst ett år. Det är en förlegad och diskriminerande regel, som bygger på en föräldrad syn på homosexuella mäns riskbeteende.

Individen måste frigöras från det omfattande statliga förmynderi som i dag präglar Sverige. Ett första steg är att lätta på de mycket begränsande regleringar som svenska krogar och restauranger är föremål för – inte minst kopplat till alkoholservering. Ett annat viktigt steg i riktning mot ett friare Sverige är att luckra upp dagens förbud mot att sälja alkoholhaltig dryck i vanlig butik.

II TILLÅT KOMMERIELLT SURROGAT-MÖDRASKAP

Stärk det rättsliga skyddet för surrogatföräldraskap och tillåt kommersiellt surrogatmödraskap. I dag saknas ett rättsligt skydd för surrogatföräldrars juridiska föräldraskap. Ett sådant bör införas, med följden att den så kallade *mater est*-principen upphävs i surrogat-förhållanden. Att kommersiella surrogatmödraskap inte är tillåtna innebär att värdmodern förvägras rätten till ett juridiskt bindande avtal med ömsesidiga krav och förväntningar från båda parter. Det är både omoraliskt och kontraproduktivt.

RÄTT ATT VÄLJA KEJSARSNITT

12

Rätten att välja förlossningsmetod är en avgörande valfrihetsfråga för många kvinnor. Trots detta är vaginal förlossning strikt norm, och möjligheterna att välja kejsarsnitt är på många håll begränsade. Regioner bör erbjuda alla födande kvinnor att välja kejsarsnitt – och samtidigt betala den extra kostnad som ett planerat kejsarsnitt innebär för vården, genom ett så kallat medfinansieringsupplägg.

TILLÅT HEMABORTER

13

Idag är det enligt WHO och flera andra auktoriteter på området i princip riskfritt för kvinnor att utföra medicinska aborter på egen hand i sin hemmiljö. Möjligheten till hemabort har i dag införts i flera andra länder som en följd av coronapandemin. Det dags att också Sverige inför regelrätta hemaborter där abortläkemedel kan tillhandahållas av sjukvårdspersonal.

**14 TILLÅT HOMOSEXUELLA MÄN ATT GE
BLOD PÅ SAMMA VILLKOR SOM ANDRA**

Enligt Socialstyrelsens regler för blodgivning får män som har sex med män inte lämna blod alls om de inte har levt helt avhållsamt i minst ett år. Kravet på avhållsamhet måste upphöra. Det skulle leda till fler blodgivare och ta bort en diskriminerande särregel för personer med en viss sexuell läggning.

**15 LIBERALISERA REGELVERKET KRING
ALKOHOLSERVERING PÅ KROGAR OCH
RESTAURANGER**

Kravet på matservering vid alkoholförsäljning bör avskaffas. Tillåt krogar att själva sätta sina egna öppettider – inte, som i dag är fallet, kommunerna. Under corona-pandemin har flera kommuner valt att tolka och tillämpa alkohollagen på ett sätt som möjliggör alkoholförsäljning vid hemleverans av mat. Detta har dock förutsatt konstlade tolkningar och speciallösningar. En helhetsöversyn av alkohollagen bör göras så att det även i fortsättningen är möjligt.

AVSKAFFA DANSTILLSTÅNDET

Danstillståndet är en kvarleva från ett paternalistiskt Sverige. Regleringen, som är omodern och saknar något som helst legitimt syfte, bör genast avskaffas.

**HÖJ PROCENTGRÄNSEN FÖR
FÖRSÄLJNING AV ALKOHOLHALTIGA
DRYCKER I VANLIG BUTIK**

Den svenska regleringen, med monopol på alla drycker vars alkoholhalt överstiger 3,5 volymprocent, gör oss till ett av de länder i Europa med mest restriktiv alkoholpolitik. Ett första steg i riktning mot en mer frihetlig alkoholpolitik är att avskaffa monopolet på drycker upp till 5,5 procent – en gräns som sedan 2018 tillämpas i Finland.

KLIMAT OCH MILJÖ

Effektivitet framför symbolpolitik.

SVERIGE SKA TA SITT ANSVAR FÖR att minska de globala utsläppen. Det bästa sättet att göra det är med en klimatpolitik som ger resultat. I stället förhalas omställningen av symbolpolitik.

En liberal klimatpolitik tar sin utgångspunkt i marknaden. Konsumenter och företag sitter på mer information och kan ta bättre beslut än detaljstyrande politiker – så länge de får rätt incitament.

Ett enhetligt pris på miljöförstöring och ersättning för klimatnytta är det mest effektiva klimatverktyget. Det minskar kostnaden för omställning samtidigt som incitamenten för nya gröna tekniker ökar. Trots det finns det brister i hur utsläpp värderas, både i Sverige och globalt. Endast 22 procent av världens växthusgaser har en prislapp.

Varje år spenderas dessutom miljarder skattepengar på dyra åtgärder med liten klimatnytta. Flera av dem har kritiserats av expertmyndigheter för bristande kostnadseffektivitet. Satsningar utomlands kostar bara en bråkdel så mycket i relation till klimatnyttan men görs knappt, trots att ett ton utsläppsminskning är lika mycket oavsett var det sker.

Samma trubbighet finns i den gröna skatteväxlingen. I stället för att beskattas utifrån miljöskadan beskattas kläder efter textil, plast efter påsar och vitvaror efter vikt. Syftet med skatterna framstår snarare som fiskalt än grönt.

Förutom att sätta tydliga spelregler måste staten sluta stå i vägen för marknaden. Klimatarbetet hindras av byråkrati, regelkrångel och politisk klåfingrighet. Skogsbruket har exempelvis bidragit till att skogen binder motsvarande 70 procent av Sveriges utsläpp, men motarbetas likväl av ideologiska skäl.

Klimatet behöver resultat. Genom tydliga incitament och en global ansats – och mindre slöseri och detaljstyrning – kan ny teknik och tillväxt förenas med global klimatnytta.

18 AVSKAFFA KLIMATKLIVET

Regeringens satsning ”Klimatklivet” har upprepade gånger kritiserats för bristande kostnadseffektivitet. Enligt Riksrevisionen har utsläppsminskningarna ibland kostat över 8 000 kronor per ton. Det är inte konstigt. Pengar har bland annat gått till sådant som klimatångestterapi och gycklarföreställningar.

19 SATSA MER PÅ ÅTGÄRDER OCH MARKNADSINSTRUMENT I ANDRA LÄNDER

Kostnaden för internationella klimatinvesteringar är i genomsnitt 70 kronor per ton enligt Energi-myndigheten. Det är mycket billigare än riktade åtgärder i Sverige. En del av anslaget till internationella klimatinvestering bör öronmärkas för att stödja införandet av ekonomiska styrmedel i andra länder.

20 TA BORT UNDANTAG FRÅN KOLDIOXIDSKATT OCH ENERGISKATT

En effektiv klimatpolitik förutsätter ett enhetligt pris på utsläpp. I dag varierar priset mellan sektorer. Skattebefrielsen på bränsle för bantrafik behöver tas bort. Det gäller även nedsättningen av skatten på diesel som används inom jord-, skogs- och vattenbruk.

21 INFÖR LAGRINGSPENG PÅ KOLDIOXID

Den som förorenar ska betala. På samma sätt borde den som tar bort utsläpp från atmosfären få ersättning. Därför behövs en negativ koldioxidskatt, i form av till exempel en lagringspeng.

22 SKROTA INEFFEKTIVA MILJÖSKATTER

I sin skatteväxling har regeringen infört en rad röda skatter i grön skrud. Träffsäkerheten är låg och nyttan liten. Plastpåskatten, kemikalieskatten och den föreslagna kläds-katten borde skrotas. Skadliga ämnen bör förbjudas eller beskattas korrekt, inte användas som förevändning för att ta in mer skatt.

23 SKYDDA DEN FJÄLLNÄRA SKOGEN FRÅN STATEN

Skogsbruket har en viktig roll i klimatarbetet, men hotas av skogssocialism. Skogsutredningens förslag att staten ska ta kontroll över 500 000 hektar fjäll-nära skog drabbar tusentals privata markägare. Det är ett förslag som måste stoppas. För klimatets skull behöver äganderätten till mark skyddas.

24 BANTA MILJÖBALKEN

Klimatomställningen förhalas av miljöbalkens långa och krångliga tillståndprocesser. För att snabba på dem borde ändringstillstånd bli huvudregel, möjligheten att överklaga begränsas och antalet myndigheter i processen bli färre.

AVSKAFFA STOPPREGELN I MILJÖBALKEN

25

En utredning har öppnat för att göra det möjligt att stoppa verksamheter som ökar Sveriges utsläpp, genom en ändring av miljöbalkens stoppregel. Sådana verksamheter skulle då behöva tillåtelse från regeringen. Stoppregeln bör i stället avskaffas helt. Ministrar ska inte detaljstyra utsläpp.

ENERGI

Mer el och mer marknad.

UTGÅNGSPUNKTEN FÖR energipolitiken bör vara att elmarknaden är avreglerad och att det kommer att behövas mer el för klimatomställningen. Mer el och mer marknad, helt enkelt.

Avregleringen av elmarknaden 1996 var en framgångsrik reform. Priset ger signal till producenter och konsumenter om när och var det är brist eller överskott på el. På en avreglerad marknad är det marknadens aktörer som beslutar om investeringar i elproduktion. Ändå ser vi ofta att energidebatten reduceras till att handla om vilket kraftslag som är bäst. Men Sverige är inte en planekonomi. Hur elen produceras är och bör inte vara upp till politiker. Politikernas roll bör inskränkas till att se till att de olika kraftslagen betalar för sin miljöpåverkan och att marknaden utformas på ett effektivt sätt.

Subventioner till förnybar energi eller andra typer av elproduktion är ineffektiva. EU:s utsläppshandel innebär att koldioxidutsläppen från energisektorn får ett pris och det därmed blir mer lönsamt att investera i fossilfri elproduktion.

Det finns många regleringar som hindrar fossilfri elproduktion. De bör lättas. Politikerna ska inte sätta käppar i hjulet för ökad produktion av grön el.

26 SKAPA FLER ELOMRÅDEN

Sverige bör delas in i fler elområden än dagens fyra. Till exempel bör Stockholm bli ett eget elområde, med ett elpris som kan skilja sig från resten av landet. Fler elområden behövs för att balansera utbud och efterfrågan lokalt, genom att göra det mer lönsamt att investera där behoven är som störst.

27 AVVECKLA ELCERTIFIKATSYSTEMET

Elcertifikatsystemet har slussat miljardbe-
lopp till vindkraft och annan förnybar elproduk-
tion, på elkonsumenternas bekostnad, sedan 2003.
Systemet kan ha bidragit till att kärnkraftsreaktorer
stängts i förtid och att utsläppsminskningar inte
har blivit av. Det senaste året har priserna på el-
certifikat rasat, vilket tyder på att systemet har
spelat ut sin roll.

28 ÄNDRA MÅLET 100 PROCENT FÖRNYBAR EL 2040 TILL 100 PROCENT FOSSILFRI

Enligt 2016 års energiöverenskommelse ska
Sverige ha 100 procent förnybar energiproduktion

år 2040. Målet bör i stället vara 100 procent fossilfri
energi. Om politikerna utesluter vissa fossilfria
kraftslag försvåras och fördröjas klimatomställningen.

29 TILLÅT KÄRNKRAFTVERK PÅ NYA PLATSER OCH TA BORT TAKET FÖR ANTALET REAKTORER

Kärnkraften är en säker och ren energikälla. Den
ger också elsystemet en stabilitet som kommer
att behövas än mer när vindkraften byggs ut. Om
privata aktörer vill investera i ny kärnkraft platser
där det inte i dag finns reaktorer bör det vara till-
åtet.

30 AVSKAFFA DET KOMMUNALA VETOT MOT VINDKRAFT

Alla fossilfria energislag behövs i klimatomställ-
ningen. Det kommunala vetot mot vindkraft
hindrar etableringar och bör därför avskaffas. Det
kommunala vetot behöver inte motiveras, kan ske
sent i tillståndsprocessen och kan till och med
ändras under tiden. Markägares äganderätt ska
skyddas från lokalpolitikens nycker.

31 SÄNK ELSKATTEN TILL EU:S MINIMINIVÅ

Det finns ingen anledning att ha en särskild skatt på el, eftersom el inte smutsar ner miljön. De enskilda kraftslagens miljöpåverkan hanteras bäst med särskilda skatter och avgifter. Fossil elproduktion inom EU ingår i EU:s utsläppshandel. Därför bör elskatten sänkas från 36 till 1 öre per kilowattimme.

ARBETSMARKNAD

Fler arbeten och mer marknad.

SVERIGES ARBETSMARKNAD HAR stora brister. Höga ingångslöner och höga bidrag gör att många som hade kunnat arbeta inte får jobb. Utformningen av bidrag och socialförsäkringar gör att många fastnar i utanförskap. Särskilt drabbas utrikes födda, ungdomar och lågutbildade. År 2020 stod totalt nästan 800 000 personer utan egen försörjning, vilket motsvarar nästan var sjunde person i arbetsför ålder.

Under coronakrisen har arbetslösheten nått rekordnivåer, men Sverige har sett en försämrad arbetsmarknad i många år. Trots löften om EU:s lägsta arbetslöshet har Sveriges utveckling varit bland de sämsta i Europa, hur man än mäter. Vi har gått från en medelhög arbetslöshet till att vara bland de sämsta i EU. Sysselsättningsgraden har utvecklats sämre än EU-snittet och sämre än de mest jämförbara länderna.

För att vända utvecklingen krävs en rad reformer. Vinsten av ett jobb måste öka så att fler väljer jobb framför bidrag. En reformering av a-kassan är ett första steg på vägen.

Dagens starka anställningsskydd har orsakat lägre sysselsättning och högre arbetslöshet bland unga. Trygghet på arbetsmarknaden måste kombineras med flexibilitet.

Arbetskraftsinvandringen gör Sverige rikare. Den bidrar med tiotals miljarder i ökad produktion, får företag att växa snabbare och möjliggör rekrytering till bristyrken som annars hade stått vakanta. Invandring innebär också mer kvalificerade jobb för inrikes födda, och innebär ett tillskott till statens kassa – även för invandring till relativt låga löner. Men det finns problem, både med kompetensutvisningar och med fusk och missbruk. Den som värnar om arbetskraftsinvandringen måste slå vakt om de viktiga värden som den tillför, samtidigt som fusk och missbruk måste stävjas.

32 SÄNK A-KASSAN OCH BEGRÄNSA ANTALET DAGAR

Trots att forskningen är glasklar – högre a-kassa ger högre arbetslöshet – har regeringen höjt a-kassan. Eftersom bidraget minskar när man får ett jobb tjänar man i dag lite på att arbeta.

SLOPA KRAVET PÅ SAKLIG GRUND VID UPPSÄGNING

33

Slopa kravet på saklig grund vid uppsägning, och ersätt uppsägningsstid eller avgångsvederlag som standard med möjlighet att avtala i individuella avtal. Det förändrade anställningsskyddet skulle innebära att unga, arbetslösa och personer med tidsbegränsade jobb har lättare att få tillsvidareanställning. Arbetsmarknaden ska fungera mer som en marknad.

AVSKAFFA EXTRATJÄNSTERNA

34

Begränsa anställningssubventioner kraftigt. Subventionerade anställningar är dyra och ineffektiva. Ändå är de det enda arbetsmarknadsverktyg den sittande regeringen har ägnat sig åt. Sverige ligger i topp när det gäller andel av BNP som går till arbetsmarknadssubventioner, trots låg träffsäkerhet.

VÄRNA ARBETSKRAFTSINVANDRINGEN

35

Kompetensutvisningarna måste stoppas med proportionalitetskrav vid bedömning av återkallelse av arbetstillstånd. Handläggningstiderna måste förkortas. Fusk måste motverkas genom större möjligheter till delning av information, myndighetsuppdrag till Migrationsverket och möjlighet till sanktioner för arbetsgivare som missköter sig.

SJUKVÅRD

Du ska inte behöva vänta på vård.

SJUKVÅRDEN SKA UTGÅ FRÅN individers behov och önskemål; beslut som rör liv och hälsa bör inte fattas över patienters huvuden. Patienter bör därför ha inflytande över sin vård, kunna välja vem som ska utföra den och få vård i tid.

I dag brister svensk sjukvård i alla de avseendena. I *Euro Health Consumer Index*, som undersöker 35 europeiska länder, är det bara Irland och Storbritannien där tillgängligheten till vård är sämre än i Sverige. Sverige underpresterar även konsekvent i internationella jämförelser vad gäller tillgången till information i vården.

Konsekvensen blir att ett fåtal välinformerade patienter krånglar sig igenom vårdbyråkratin, medan mindre informerade patienter hänvisas till långa vårdköer. För att patienter ska kunna utnyttja sin valfrihet i praktiken behöver rätten till information om olika behandlingar och utförare – såväl offentliga som privata – stärkas.

Samtidigt kan all valfrihet inte bekostas med offentliga medel. Offentligt finansierad vård måste vara offentligt ransonerad och prioriteras till de patienter som har störst vårdbehov. I stället för att som i dag neka patienter att lägga egna pengar på sin hälsa bör det finnas större utrymme för privat finansiering av sådan vård som regionerna tvingas prioritera bort.

Patienter ska inte heller som i dag behöva fastna i vårdköer på obestämd tid. Den nationella vårdgarantin har förlo-
rat all trovärdighet, och skillnaderna mellan olika regioner är alltjämt stora. Väntan på vård är särskilt lång i regio-
ner med få privata utförare. Svensk sjukvård skulle därför
behöva reformer som river hinder mellan regioner och
utnyttjar hela vårdsystemet, inte minst den privata vårdens
kapacitet.

36 INFÖR FRITT VÅRDVAL I SLUTENVÅRDEN

I dag omfattas slutenvården inte av det fria vård-
valet. Med tanke på att EU:s patientrörlighets-
direktiv innebär fritt vårdval över nationsgränser
är det märkligt med sådana begränsningar över
regiongränser. För att utöka patienters valfrihet och
förkorta väntetiderna borde fritt vårdval införas
även i slutenvården.

FRISKVÅRDSAVTAL I PRIMÄRVÅRDEN OCH HÖJ HÖGKOSTNADSSKYDDET

37

Vårdcentraler bör ges större möjligheter att ut-
forma egna avgifter och införa friskvårdsavtal likt
tandvårdens, vilket är särskilt viktigt för patienter
med kroniska sjukdomar som kräver regelbundna
kontroller. Dessutom bör högkostnadsskyddet
höjas för resursstarka grupper. Extra avgifter bör
införas vid uteblivna möten, som kostar vården
miljardbelopp varje år.

UPPHÄV FÖRBUDET MOT MEDFINANSIERING AV VÅRD

38

Medfinansiering, det vill säga att en patient själv
står för en tilläggstjänst i vården som inte ingår i
det offentliga utbudet, är i dag i praktiken förbjud-
en. Detta sedan Statens medicinsk-etiska råd år
2015 uttalade att medfinansiering strider mot sjuk-
vårdens etiska plattform. Den etiska plattformen
bör revideras så att denna omotiverade inskränk-
ning av patienters självbestämmande upphör.

39 INFÖR EN UPPLYSNINGSPLIKT SOM OMFATTAR PRIVATA VÅRDALTERNATIV

Patienter har i dag bara rätt att få information om behandlingar och utförare som är offentligt finansierade. Det innebär att patienter sällan får information om verksamma behandlingar som inte tillhandahålls av det offentliga. Sverige borde därför införa en upplysningsplikt som omfattar även egenfinansierade behandlingar.

40 GÖR OM VÅRDGARANTIN

Dagens vårdgaranti borde avskaffas och ersättas med en ny enligt dansk modell. Det innebär att patienter som inte får vård på något av regionens egna sjukhus inom 30 dagar får låta sig behandlas på ett privat sjukhus eller klinik på hemregionens bekostnad.

41 UPPHANDLA FLER AKUTSJUKHUS

I dag drivs bara ett av Sveriges omkring 70 akutsjukhus privat: S:t Görans i Stockholm, som hör till Sveriges bästa och mest kostnadseffektiva. Fler regioner borde följa Stockholms exempel och upphandla driften av akutsjukhus för att öka effektiviteten i akutvården.

SLOPA FÖRMÅNSBESKATTNINGEN AV PRIVATA SJUKVÅRDSFÖRSÄKRINGAR

42

Att erbjuda privat sjukvård och privata sjukvårdsförsäkringar till sina anställda är ett viktigt verktyg för arbetsgivare att hålla nere sjukfrånvaro samt främja hälsa och välmående på arbetsplatsen. Förmånsbeskattningen av privat sjukvård och privata sjukvårdsförsäkringar, som infördes 2018, bör därför avskaffas. Arbetsgivarens avdragsrätt för utgifter för privat hälso- och sjukvård till anställda bör behållas.

LAG OCH ORDNING

Stärk rättsstaten.

HOTEN MOT DEN LIBERALA DEMOKRATIN breder ut sig. Coronapandemin har kastat en skugga över skyddet för individens grundläggande fri- och rättigheter i rättsstaten Sverige. Samtidigt riskerar den växande gängkriminaliteten att omkullkasta rättsstatens närvaro i hela landet.

Grundläggande i en rättsstat är möjligheten att tillvarata sina rättigheter gentemot det allmänna. På denna punkt brister den svenska lagstiftningen. Ansvarsutkrävande gentemot det allmänna är svårförutsägbart och få fall har skyddat enskildas grundläggande rättigheter. Den möjligheten måste stärkas.

Den som försvarar sig, sin familj eller egendom från ett brottsligt angrepp ska inte behöva tvivla på att lagen står på den egnas, och inte angriparens, sida. Den snäva tolkning av nödvärnsrätten som gjorts i praxis visar att regleringen inte är adekvat utformad – många har reagerat på domar där människor som legitimt har försvarat sig från brottsliga angrepp dömts till kännbara fängelsestraff.

Rättsväsendets närvaro i hela landet måste stärkas. Otrygghet och kriminalitet får aldrig bli ett normaltillstånd. Rättstillämpande myndigheter måste ges adekvata verktyg. I dag utgör de långa handläggningstiderna vid Nationellt forensiskt centrum en flaskhals i rättskedjan som hindrar en effektiv brottsupplärning. Samtidigt hålls många kommunala investeringar i trygghet tillbaka av en omodern reglering av ordningsvakter.

En effektivare rättstillämpning ställer höga krav på de rättsvårdande myndigheterna. Svensk kriminalvård är bland de dyraste i Europa – ett genomsnittligt vårddygn kostar i Sverige nästan fyra gånger så mycket som genomsnittet i Europa. En stor bidragande orsak är ineffektiv lokalförsörjning. Samtidigt är antalet platser kraftigt underdimensionerat, vilket resulterar i långa väntetider mellan lagföring och avtjänande av straff.

43 INFÖR ETT GRUNDLAGSSKADESTÅND

I en liberal rättsstat är beivrande av lagöverträdelse ett centralt inslag. För att var och en ska kunna ta till vara sina grundlagsstadgade fri- och rättigheter måste det finnas ett tydligt regelverk för statens ekonomiska ansvar vid rättighetsöverträdelse. Förslagen om grundlagsskadestånd, som lades fram i statlig utredning 2020, bör därför fullföljas.

ERSÄTT RÄTTEGÅNGSKOSTNADER VID VINST MOT DET OFFENTLIGA

44

I mål i förvaltningsdomstol är huvudregeln att varje part står för sina egna rättegångskostnader. Den som vill överklaga ett felaktigt myndighetsbeslut kommer alltså, oavsett utgången i målet, att tvingas stå för sina egna rättegångskostnader, vilket försvagar incitamenten att göra sin rätt gällande. Ersättningsreglerna bör reformeras så att vinnande part slipper betala sina egna rättegångskostnader.

LAGREGLERA POLISENS BEFOGENHETER VID SPANING

45

I dag är polisens spaningsbefogenheter inte lagreglerade, trots att spaningar kan innebära stora integritetsintrång för enskilda. I en rättsstat bör statsmaktens kartläggningar av enskilda individer följa lagstadgade krav. Polisens spaningsbefogenheter bör därför lagregleras.

STÄRK NÖDVÄRNSRÄTTEN

46

Att freda sig själv och sin egendom är en grundläggande rättighet. Dessvärre har nöd- och nödvärnsrätten i praxis visat sig vara begränsad. Det bör i högre utsträckning än vad som i dag är fallet vara tillåtet att försvara sina grundläggande rättigheter från brottsliga angrepp.

47 KONKURRENSUTSÄTT NATIONELLT FORENSISKT CENTRUM

De långa handläggningstiderna på Nationellt forensiskt centrum skapar flaskhalsar i brottsutredningar, som i sin tur förhindrar brottsupplärning och lagföring. För att öka effektiviteten och förkorta handläggningstiderna bör delar av verksamheten konkurransutsättas.

48 STIFTA EN NY ORDNINGSVAKTSLAG

Ordningstvaktslagen är utdaterad och illa anpassad till dagens verklighet. Det förslag på en ny och modernare ordningstvaktslag som lades fram av Ordningstvaktsutredningen år 2021 bör genomföras. Fler befogenheter och fler platser där ordningstvakterna kan arbeta innebär en snabb och kostnadseffektiv reform för att få ut fler ordningsskapande tjänstemän på gator och torg.

EFFEKTIVISERA KRIMINALVÅRDEN

Svensk kriminalvård är i dag dyr och ineffektiv. Ett första steg i riktning mot kostnadseffektivitet är att övergå till större men färre enheter, något som enligt Riksrevisionen skulle kunna innebära en sänkning motsvarande 13 procent av de totala kostnaderna. Därtill bör möjligheterna att konkurransutsetta delar av kriminalvårdens verksamhet övervägas, exempelvis vissa transporter. Redan i dag tillåts privata aktörer driva så kallade halvvägs- hus, och nästan all ungdomsvård drivs i dag av privata aktörer.

49

SKOLA

*Skolmarknaden ska utvecklas
– inte avvecklas.*

FÖRE 1990-TALETs valfrihetsreformer var skolan det område där människor upplevde att de hade minst möjlighet till påverkan. Möjligheten att ”rösta med fötterna” och välja eller välja bort en skola var förbehållen ett privilegierat fåtal. Att den valfriheten har vidgats är en av borgerlighetens stora politiska segrar de senaste decennierna. Det fanns aldrig något stöd för att friskole-reformen låg bakom Sveriges kunskapsfall i internationella mätningar under 90- och 00-talet, och nu har fallet i OECD:s Pisa-undersökning raderats ut helt bland elever med åtminstone en förälder född i Sverige. Detta samtidigt som fristående aktörer har större marknadsandelar än någonsin och konkurrensen har ökat.

Det finns dock några grundläggande problem med hur dagens skolmarknad fungerar. Främst bland dem är att betygs-sättningen kan användas som ett konkurrensmedel. Till och med de nationella proven rättas lokalt. Betygsinflation riskerar att urholka legitimiteten för hela systemet.

En fungerande skolmarknad kräver också fungerande kontroll och uppföljning. Skolinspektionens metoder har dock liknats vid ett paragrafrytteri i stället för att ha ett bredare fokus på skolors kvalitet. Skolinspektionen tenderar också att fokusera på faktorer som elevinflytande snarare än på kunskapsresultaten. Faktum är att var tredje granskning rör saker som inte är skolans kärnverksamhet, och nästan alla inspektioner är annonserade på förhand. Ska tillsynen av skolor förbättras måste inspektionsarbetet förändras.

Samtidigt bör en del marknadsliknande inslag i skolsystemet stärkas. Driften av skolor med undermåliga resultat bör upphandlas, och vänds inte utvecklingen bör de läggas ner. På samma sätt borde aktörer som redan visat sig vara goda huvudmän lättare kunna expandera. Alla goda krafter behövs i skolan.

50 INFÖR EXTERNT RÄTTADE NATIONELLA PROV OCH SÄTT GRÄNSER FÖR HUR MYCKET SLUTBETYGEN FÅR AVVIKA FRÅN PROVRESULTATEN

Skolor sätter högre betyg när elevernas egna lärare rättar de nationella proven. Därför borde de rättas av externa bedömare, alternativt avidentifieras och sambedömas med andra lärare. För att på allvar motverka betygsinflation behövs också gränser för hur mycket slutbetygen får avvika från provresultaten.

INFÖR FÖRÄDLINGSVÄRDEN

51

Förädlingsvärden mäter elevers genomsnittliga kunskapsprogression mellan årskurser och är ett mer rättvisande kvalitetsmått än exempelvis snittbetyg. Sverige kan med fördel lära av *Progress 8*-mättet som används i Storbritannien, som visat sig höja både skolresultaten och likvärdigheten.

FÖRÄNDRA SKOLINSPEKTIONENS ARBETSSÄTT

52

Skolinspektionen borde fokusera på elevernas resultat, inte elevdemokrati och jämställdhetsplaner. Liksom hos skolinspektionen i Nederländerna borde tillsynen vara riskbaserad och oannonserad, med fördjupad granskning och i värsta fall stängning av skolor som inte håller måttet.

UPPHANDLA DRIFTEN AV UNDERPRESTERANDE SKOLOR

53

Det finns ingen naturlag som säger att skolor i utsatta områden misslyckas; ofta handlar det om dåliga huvudmän. Därför borde driften av skolor med dåliga resultat upphandlas till stiftelser, friskolekoncerner eller andra som kan vända utvecklingen, en modell som har använts i Storbritannien.

I dag får friskolor inte expandera i nya lokaler om de ligger mer än 100 meter från den befintliga verksamheten. Det leder till onödigt långa köer. Om friskolor tilläts expandera inom en kommun på samma villkor som i dag gäller inom 100 meter från den befintliga skolan skulle en stor del av efterfrågan kunna mötas.

BOSTÄDER

Fria hyror och mer byggande.

SVERIGE ÄR INNE I EN BOSTADSKRIS. I Stockholm står 700 000 personer i bostadskö. På 20 år har priset för en bostadsrätt ökat med 600 procent. En granskning visade att unga med medelinkomst endast har råd att köpa bostad i tre av landets 20 största kommuner.

Hyresregleringen är en viktig orsak till bostadskrisen. Förutom köer skapar hyresregleringen svarthandel, ombildningar till bostadsrätt, omfattande andrahandsuthyrning och onödiga renoveringar. De som kommit in på hyresmarknaden kan byta lägenheter med varandra, men de som står utanför ges få möjligheter att komma in.

På de flesta platser i Sverige är markbrist inte något problem. Endast tre procent av landets yta är bebyggd. Till och med i Stockholm – den mest bebyggda kommunen – är 45 procent av marken obebyggd. Problemet är brist på mark som det är tillåtet att bygga på. Politiska begränsningar som strandskydd och riksintressen bidrar till höga bostadspriser. Konsekvenserna är högre skuldsättning och mindre bostad för pengarna för hushållen.

Det finns många regleringar som förhindrar och för-
dyrar bostadsbyggande. Särskilt onödiga är byggregler med
karaktär av förmynderi. Staten reglerar sådant som hus-
hållen själva kan bilda sig en uppfattning kring om de vill
eller inte vill ha. Ett exempel är bostadens planlösning.
Regleringarna innebär att bostäder inte får anpassas efter
vad som efterfrågas.

Ett annat problem är det kommunala planmonopolet,
som innebär att kommunerna har total kontroll över vil-
ken mark som kan och får bebyggas när, hur och med vad.
Regleringen ger också bostadsägare i kommunen incita-
ment att rösta på politiker som stoppar byggande för att
behålla grönområden och hålla uppe bostadspriser. Detta
på bekostnad av framtida boende som efterfrågar nya
bostäder i kommunen.

55 INFÖR FRI HYRESSÄTTNING VID NYBYGGNATION OCH NYA HYRESKONTRAKT

Fri hyressättning i nyproduktion skulle göra det
mer lönsamt att bygga nya bostäder. Marknads-
hyror bör sedan fasas in i det befintliga beståndet
genom att nya hyreskontrakt omfattas av fri hyres-
sättning. Befintliga hyreskontrakt bör gradvis
marknadsanpassas, förslagsvis över en tioårsperiod.

AVSKAFFA BYGGREGLER SOM INTE PÅVERKAR TREDJE MAN

Regler kring buller, planlösning, ljusinsläpp och
parkering bör avskaffas. Reglerna resulterar i färre
och dyrare bostäder och skadar framför allt de
mindre välbeställda. Människor bör själva tillåtas
bestämma om det är kvaliteter de vill ha och är
villiga att betala för.

AVSKAFFA STRANDSKYDDET

Strandskyddet är i dag inte ett skydd av miljön utan
bara en huvudregel mot all form av bebyggelse vid
vatten. Skyddsvärda och känsliga miljöer skyddas
i dag av annan lagstiftning. Strandskyddet sätter
därför bara stopp för all bebyggelse vid vattnet, och
begränsar allmänhetens tillgång till stränder genom
fritidshus, caféer, hotell och liknande.

REFORMERA RIKSINTRESSENA

Cirka 46 procent av Sveriges landyta täcks av olika
typer av riksintressen. Syftet med riksintressen var
att skydda enskilda områden som har en särskild
betydelse, men så har inte blivit fallet. Riksintres-
sen måste bli svårare att utse och tidsbegränsas så
att de kontinuerligt omprövas.

59 STOPPA KOMMUNALA NATURRESERVAT

Kommuner har i dag möjlighet att skapa så kallade kommunala naturreservat. Kommunala naturreservat används ofta som en skenmanöver för att stoppa nybyggnation i kommunen. Denna möjlighet bör tas bort eftersom naturreservat enbart bör vara för särskilt skyddsvärd miljö som beslutats på nationell nivå.

60 AVSKAFFA DET KOMMUNALA PLANMONOPOLET

Det går att kritisera kommunpolitiker för att de inte tillåter tillräckligt mycket byggande, men nuvarande system skapar inga incitament för dem att göra det. Därför bör planmonopolet avskaffas och ersättas med ett system där huvudregeln är att markägaren bestämmer om och var det ska byggas.

NÄRINGSPOLITIK

Byråkrater kan inte skapa tillväxt.

STATEN LÄGGER SIG I NÄRINGSLIVET på flera olika sätt. Det finns ett stort antal offentliga bolag, som inte sällan konkurrerar med privata företag. Dessutom ger staten bidrag och subventionerade lån till företag. Politiker och byråkrater är dåliga företagsägare och bör inte snedvrider marknaden genom bidrag till enskilda företag.

Det finns flera teoretiska skäl till att staten är en dålig företagsägare. Statliga bolag tillåts sällan gå i konkurs, så företagsledningen kan förvänta sig stöd från ägaren om företaget får svårigheter (fenomenet kallas mjuk budgetbegränsning). Det kan leda till minskat tryck att hålla nere kostnaderna. Statliga bolag riskerar också att användas för politiska syften, och kan avstå från åtgärder som vore ekonomiskt rationella men politiskt känsliga, som att säga upp övertalig personal. Slutligen har staten sämre förutsättningar för god företagsstyrning än privata ägare.

En småsparare får lära sig att sprida sina risker och inte lägga alla ägg i samma korg. Statens bolagsportfölj är ett skolboksexempel på hur en aktieportfölj inte bör se ut. Skattebetalarna är exponerade för stora risker i enskilda branscher och företag. Omskrivna skandaler och turer i bolag som Vattenfall och Telia är exempel på det.

Varje år betalar staten ut cirka 27 miljarder kronor i stöd till näringslivet genom ett 60-tal stödprogram. Detta trots att det saknas empiriska belägg för att stöden har en positiv effekt. Bristen på samordning mellan de över 20 olika myndigheter som administrerar stöden leder dessutom till att samma företag kan bli föremål för flera olika stöd.

Även kommunerna lägger sig i privata marknader. Medborgare i en kommun kan i dag överklaga många kommunala beslut till förvaltningsrätten, för att säkerställa att de uppfyller lagens krav. Denna klagorätt är dock starkt begränsad, och omfattar varken beslut i kommunala bolag eller rätt för lokala företag att klaga. Detta trots att bolagens beslut kan vara minst lika viktiga som förvaltningens och att företagare påverkas kraftigt av kommunens beslut. Om näringsidkare fick rätt att överklaga beslut som medför att kommunen konkurrerar med det privata näringslivet skulle företagsklimatet förbättras.

PRIVATISERA STATLIGA BOLAG SOM VERKAR PÅ KONKURRENSUTSATTA MARKNADER

61

Staten ska inte konkurrera med privata bolag. Därför bör Vattenfall, Sveaskog, Green Cargo, SJ, Svenska Spel Sport & Casino, Telia, SAS, LKAB, SBAB, Apoteket, Infranord, Svevia och Bilprovingen säljas. Privatiseringarna bör genomföras på ett genomtänkt sätt som bidrar till en välfungerande marknad. I vissa fall bör bolagen delas upp.

SLOPA INNOVATIONS- OCH FÖRETAGS- STÖD

62

Statliga stöd till företag är ineffektiva och bör avskaffas. Två konkreta exempel på sådana stöd är Tillväxtverkets affärsutvecklingscheckar och Vinnovas stöd till innovationsprojekt i små och medelstora företag. Båda saknar enligt en granskning av Riksrevisionen verifierbara positiva effekter.

GE MEDBORGAREN STARKARE RÄTTIGHETER GENTEMOT KOMMUNEN

63

Beslut fattade av kommunala bolag kan i dag inte överklagas till förvaltningsrätten. Inte heller kan lokala näringsidkare överklaga kommunala beslut, trots att de påverkas mer än de flesta. Dessa begränsningar är godtyckliga och bör avskaffas för att stärka individens rätt gentemot kommunen.

TRANSPORTER

*Effektiv infrastruktur för
mer mobilitet.*

ITAKT MED ATT befolkningen och ekonomin växer ökar också behovet av transporter. Att vi rör på oss mer är en naturlig del av en ökad levnadsstandard. Transportpolitiken bör därför utgå ifrån mer mobilitet, inte mindre.

Så länge infrastrukturen är offentligt styrd bör den byggas för att ge största möjliga samhällsekonomiska nytta. I dag styrs pengarna allt för ofta i stället till politiska prestigeprojekt. Det skapar slöseri och innebär att lönsamma satsningar, som att bygga bort flaskhalsar, inte blir av.

Infrastruktursatsningar är ett ineffektivt klimatpolitiskt verktyg, och att bygga dyra järnvägar eller avstå från lönsamma vägsatsningar är ett mycket dyrt sätt att minska utsläppen ur ett samhällsekonomiskt perspektiv.

Skatterna på transporter bör utgå ifrån förorenaren betalar-principen och vara så träffsäkra som möjligt. Genom bensin- och dieselskatt betalar bilisterna för sina koldioxidutsläpp. Att använda andra skatter för att minska utsläppen är ineffektivt.

64 AVSKAFFA FORDONSSKATTEN

En bil som inte körs utgör inget miljöproblem. Därför bör fordonsskatten avskaffas. Fordonsskatten är koldioxidrelaterad, men den utgör ett ineffektivt sätt att minska utsläppen. Den som kör en bränsleslukande bil betalar mer i bensin- och dieselskatt. Det är ett bättre sätt att ta betalt för fordons utsläpp.

65 UTÖKA TRÄNGSELSKATTEN

Att infrastrukturen så långt som möjligt ska finansieras av dess användare, i stället för genom allmänna skatter, är en god liberal princip. Trängselskatten leder till kortare restider och ett smidigare trafikflöde i rusningstrafik. Den bör utökas till bland annat Södra länken i Stockholm.

66 AVSKAFFA BIDRAGEN TILL KOMMUNALA FLYGPLATSER

De kommunala flygplatserna subventioneras med 400 miljoner per år. Det finns svagt forskningsstöd för att bidrag till långväga transporter är samhällsekonomiskt motiverade. Flygplatserna borde stå på egna ben.

67 UTGÅ FRÅN SAMHÄLLSEKONOMISK LÖNSAMHET I VILKA INFRASTRUKTUR-INVESTERINGAR SOM VÄLJS

De skattepengar som satsas på nya vägar och järnvägar ska ge minst lika mycket tillbaka i minskade restider och annan samhällsnytta. Därför bör Trafikverkets samhällsekonomiska kalkyler vara vägledande för vilka investeringar som blir av.

68 STOPPA PLANERINGEN AV NYA HÖGHASTIGHETSJÄRNVÄGAR

Den planerade höghastighetsjärnvägen mellan Stockholm, Göteborg och Malmö är kraftigt samhällsekonomiskt olönsam. Den beräknade kostnaden har skrivits upp flera gånger. Klimatnyttan är liten och uppstår inte förrän på 2050-talet.

VI BEHÖVER DIG

Hur du engagerar dig för friheten.

VILL DU OCKSÅ ATT SVERIGE ska bli ett friare land? Då borde du aktivera dig i vår verksamhet. Vi har många olika ingångar, oavsett om du är en inbiten ideolog som har läst våra klassiker sedan barnsben eller om du har börjat intressera dig för politik på äldre dagar så har vi något för dig: utbildningar, seminarium, talarkvällar och idédebatt genom vår egen tidning. På www.timbro.se/utbildningar hittar du aktuella kurser.

8 SÄTT ATT AKTIVERA DIG

- 1 *Följ oss i sociala medier – och sprid vårt budskap.* Sök på Tanke-smedjan Timbro på plattformarna Facebook, Instagram, Twitter och Youtube.
- 2 *Prenumerera på våra nyhetsbrev.* Hela Timbro, Timbro förlag och Smedjan har nyhetsbrev som skickas ut regelbundet. Genom att prenumerera på dem riskerar du inte att missa det vi gör. Du hittar formulär på vår hemsida.
- 3 *Köp våra böcker – vi har allt från klassiker till aktuella debattböcker.* Vi finns i den traditionella bokhandeln men på timbro.se/forlag har vi löpande bra erbjudanden.

- 4 *Har du inte tid att läsa? Lyssna på våra böcker och våra poddar.* Vi har flera böcker på ljudplattformarna och fler kommer. Dessutom har vi flera olika poddar som produceras regelbundet. Sök på "Smedjanpodden", "Ideologipodden" eller "Eftertanke" där poddar finns.
- 5 *Besök våra seminarier.* Nu får vi äntligen börja ha fysiska event igen hos oss på Kungsgatan 60 i Stockholm. Kom och hälsa på!
- 6 *Gå en utbildning.* Från de nystartade utbildningarna Klimatliberalerna, Basakademin och Frihetsspararna till vår prestigefulla utbildning Stureakademin för framtidens maktavare får du kunskaper, och förhoppningsvis vänner, för livet.
- 7 *Boka oss som talare.* Är du aktiv i ett ungdomsförbund eller ett parti, eller en annan förening? Alla som arbetar på Timbro är regelbundet ute och föreläser om sina ämnen och gör det gärna ännu mer – det är bara att höra av dig.
- 8 *Kom med egna idéer.* Vi är alltid på jakt efter nya idéer på artikelämnen, rapporter och, i lite mer sällsynta fall, böcker. Tillammans är vi fler.

TIMBRO

Frå marknader
Personlig frihet
Öppna samhällen

